

مرکز تحقیقات ملی آموزش مراآت

سال تحصیلی

۱۴۰۱-۱۴۰۲

بکارگیری ارزشیابی در خدمت یادگیری

در طراحی آموزشی سیستم سنجش و ارزشیابی

سنجش و ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره طراحی آموزشی مدرسه است و تکمیل کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله مدرسه به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش فرایندهای یادگیری دانش‌آموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. در اصل سنجش و ارزشیابی، جزء تفکیک‌ناپذیر فرایند آموزش می‌باشد.

تعریف سنجش سنجش یک اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره دانش‌آموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

تعریف ارزشیابی داوری ارزشی بر روی اطلاعات جمع‌آوری شده، ارزشیابی نام دارد. ارزشیابی به یک فرایند نظام‌دار برای جمع‌آوری، تحلیل و تفسیر اطلاعات گفته می‌شود.

کاربردهای ارزشیابی سه کاربرد اساسی ارزشیابی در فرایند آموزش عبارتند از:

ارزشیابی از یادگیری: وسیله‌ای برای مطلع شدن از میزان محتوای یاد گرفته شده و تعیین خلأهای موجود بین اهداف یادگیری قصد شده و اهداف یادگیری کسب شده

ارزشیابی به عنوان یادگیری: بخشی از فرایند یادگیری

ارزشیابی برای یادگیری: ابزاری برای مطلع شدن از چگونگی توسعه یادگیری‌های بعدی

در صورتیکه هر سه کاربرد فوق در ارزشیابی مد نظر قرار گیرد، ارزشیابی در خدمت یادگیری است. در همین راستا، مبنای طراحی سرویس‌ها و اصول حاکم بر ارزشیابی سیستم سنجش و ارزشیابی مرآت به شرح زیر می‌باشد:

بکارگیری ارزشیابی در خدمت یادگیری در سیستم سنجش و ارزشیابی مرآت			سرویس‌ها
ارزشیابی برای یادگیری	ارزشیابی از یادگیری	ارزشیابی به عنوان یادگیری	
بررسی و تحلیل عملکرد آموزشی با استفاده از تجمیع نتایج خودارزیابی‌ها و ساعت‌های مطالعه در کارپوشه دانش‌آموزان، معلمان و مدرسه	آگاهی از میزان تسلط در هر واحد یادگیری با گزارش‌های اپلیکیشن و کارپوشه دانش‌آموز و کارپوشه اختصاصی معلمان و مدرسه	خودارزیابی‌های مستمر برای خودآموزی هدفمند در هر واحد یادگیری توسط دانش‌آموزان در اپلیکیشن	سنجش یادگیری
بررسی و تحلیل عملکرد آموزشی با استفاده از تجمیع نتایج آزمون‌های هماهنگ و خودارزیابی‌ها و ساعت‌های مطالعه در کارپوشه دانش‌آموزان، معلمان و مدرسه	اطمینان از ماندگاری یادگیری و آگاهی از وضعیت آموزشی با گزارش‌های اپلیکیشن و کارپوشه دانش‌آموز و کارپوشه اختصاصی معلمان و مدرسه	جمع‌بندی‌های دوره‌ای برای تثبیت یادگیری و بازآموزی هدفمند در واحدهای یادگیری توسط دانش‌آموزان با برگزاری آزمون هماهنگ	آزمون هماهنگ

اصول حاکم بر ارزشیابی‌های سیستم سنجش و ارزشیابی مرآت

- ارزشیابی، جریانی مستمر در فرایند آموزش
- تا حد امکان مقایسه فرد با خودش به جای مقایسه فرد با دیگران
- آگاه کردن دانش‌آموز از میزان پیشرفت آموزشی و وضعیت تحصیلی خود
- امکان ارزشیابی دانش‌آموز از یادگیری‌ها و عملکرد خودش و اقدام برای رفع کاستی‌ها
- توجه به اصل تفاوت‌های فردی در ارزشیابی
- تقویت انگیزه و روحیه تلاش و ایجاد رقابت‌های سالم در دانش‌آموز به دور از اضطراب و شرایط مایوس کننده
- ایجاد فرصت برای هر دانش‌آموز به منظور ارزیابی میزان یادگیری خود و تلاش برای بهبود آن
- تشخیص نارسایی‌های یادگیری دانش‌آموز و برنامه‌ریزی به منظور رفع آن‌ها
- استفاده از نتایج ارزشیابی در بهبود فرایند یاددهی-یادگیری و اصلاح برنامه‌ها و روش‌ها
- هماهنگی ارزشیابی با اهداف کتاب‌های درسی و محتوای یاددهی-یادگیری
- سنجش کیفیت و محتوای برنامه‌ها و عوامل مؤثر در آموزش از طریق تحلیل نتایج ارزشیابی به منظور یافتن نارسایی‌ها و رفع آن‌ها
- آگاهی معلمان و مسئولین آموزشی از نقاط قوت و ضعف درسی و نحوه عملکرد هر دانش‌آموز در فرایند یاددهی-یادگیری